

Dr. Nuray AŐCI AKINCI

**TEORİDE VE UYGULAMADA
EMLAK VERGİSİ**

onikilevha
KİTAP VE DİJİTAL ÜRÜNLERİNİN
YAYIN VE DAĞITIM İNTERNET
KURUMU

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XIX
§1. GİRİŞ.....	1
I. Kavram.....	1
1. Üst Kavram: Emlak Vergisi.....	1
2. Alt Kavramlar	6
a. Bina Vergisi	6
b. Arazi Vergisi.....	8
II. Terim	11
III. Emlak Vergisinin Benzer Vergilerden Ayırt Edilmesi.....	12
1. Taşınmaz Devir Vergisinden Ayırt Edilmesi.....	12
2. Değerli Konut Vergisinden Ayırt Edilmesi	18
3. Taşınmazlar Üzerinden Alınan Diğer Vergilerden Ayırt Edilmesi	21
IV. Konunun Sınırlandırılması ve Plan	24

BİRİNCİ BÖLÜM TARİHÇE VE ÇEŞİTLİ HUKUK SİSTEMLERİNE TOPLU BAKIŞ

§2. TARİHÇE.....	27
I. Dünya Genelinde: Antik Çağdan Günümüze	28

II.	Türkiye Özelinde: Osmanlıdan Günümüze.....	35
1.	Cumhuriyet Öncesi Dönem.....	35
2.	Cumhuriyet Sonrası Dönem.....	40
§3.	ÇEŞİTLİ HUKUK SİSTEMLERİNE TOPLU BAKIŞ.....	48
I.	Kıta Avrupası Hukuku	48
1.	İtalya	49
2.	Portekiz.....	52
3.	Yunanistan	54
4.	İsveç.....	57
5.	Finlandiya	59
II.	Anglo-Sakson Hukuku	61
1.	Birleşik Krallık.....	61
2.	Kanada	68

İKİNCİ BÖLÜM

YAPISAL VE HUKUKSAL NİTELİKLERİYLE EMLAK VERGİSİ

§4.	EMLAK VERGİSİNİN KARAKTERİSTİK ÖZELLİKLERİ.....	75
I.	Servet Vergisi Olması	75
II.	Yerinden Yönetim Vergisi Olması.....	77
III.	Dolaysız Vergi Olması.....	81
IV.	Objektif Vergi Olması	83
V.	Görülebilir Vergi Olması.....	84
VI.	Esnek Vergi Olmaması.....	84
§5.	EMLAK VERGİSİNİN KURUCU UNSURLARI.....	86
I.	Verginin Konusu: Vergiye Tabi Taşınmazlar.....	88
II.	Verginin Yükümlüsü: Verginin Öznesi.....	92
III.	Vergi Matrahı: Vergiye Esas Değer	94
1.	Değerleme Ölçütleri: Matrah Belirleme Esasları.....	95
a.	Değer Esaslı Matrah: Ad Valorem Matrah	96

---

aa. Piyasa Değeri (Market Value).....	96
bb. Arazi Değeri (Land Value).....	98
cc. Kadastral Değer (Cadastral Value).....	99
dd. Kira Değeri (Rental Value).....	101
b. Değer Esaslı Olmayan Matrah: Alan Esaslı Matrah (Area Based Value).....	102
2. Değerleme Yöntemi	106
a. Tek Taşınmaz Deęerlemesi (Single Property Appraisal)	107
b. Toplu Değerleme (Mass Appraisal).....	107
aa. Toplu Değerleme Süreci: Verilerinin Toplanması ve Saklanması	111
bb. Toplu Değerlemede Modelleme: Model Belirleme ve Çözümleme	119
aaa. Model Belirleme.....	124
bbb. Model Çözümleme.....	126
cc. Toplu Değerlemede İtiraz Süreci ve Değer Savunması	129
dd. Toplu Değerlemede Kuramsal Yaklaşımlar	130
aaa. Maliyet Yaklaşımı.....	131
bbb. Karşılaştırmalı Satış Yaklaşımı	133
ccc. Gelir Yaklaşımı.....	135
IV. Vergi Oranı	136
1. Vergi Oranını Belirleme Yetkisi.....	138
a. Merkezi Yönetim	140
b. Yerel Yönetim	142
2. Vergi Oranı Türleri	147
a. Sabit Oran.....	150
b. Artan Oran.....	152
V. Vergi Kolaylıkları	153
VI. Verginin Tahsili	155

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
EMLAK VERGİSİ SİSTEMİNDE VERGİ
REFORMU: REFORM PARAMETRELERİ
VE YAKLAŞIMLARI

§6. EMLAK VERGİSİ REFORMUNUN AMAÇLARI.....	163
I. Vergi Sistemindeki Eşitsizlikleri Gidermek.....	165
II. Ekonomik Verimliliği Artırmak.....	168
III. Vergi Sistemini Basitleştirmek.....	170
IV. İdari Zayıflıkları Gidermek.....	171
§7. EMLAK VERGİSİ REFORMUNA YÖNELİK	
YAKLAŞIMLAR.....	173
I. Değerleme Odaklı (Valuation-Led) Yaklaşım.....	178
II. Tahsil Odaklı (Collection-Led) Yaklaşım.....	179
§8. EMLAK VERGİSİNDE REFORM PARAMETRELERİ.....	180
I. Tasarım Parametreleri.....	182
1. Vergi Matrahını Belirleme.....	182
2. Vergi Oranını Belirleme.....	183
II. Uygulama Parametreleri.....	184
1. İdari Seçenekleri Değerlendirmek.....	184
2. Geçiş Dönemindeki Sorunları Azaltmak.....	186
§9. REFORM SÜRECİNDE İKİ ÜLKE: ALMANYA VE	
FRANSA.....	189
I. Alman Emlak Vergisi Sistemi.....	191
1. Reform Öncesi Mevcut Sistem.....	191
a. Emlak Vergisi (Grundsteuer).....	193
b. Emlak Devir Vergisi (Grunderwerbsteuer).....	196
2. Reformu Tetikleyen Süreç: Alman Anayasa	
Mahkemesi Kararı.....	197
3. Reform Evresi Yapısal Dönüşüm: Yeni Sistem.....	199
a. Vergi Reformunun Temel Nitelikleri.....	199

b. Reformun Yeni Vergisi: Emlak Vergisi C	201
II. Fransız Emlak Vergisi Sistemi	205
1. Reform Öncesi Mevcut Sistem.....	205
a. Arazi Vergisi (Taxe foncière sur les propriétés non bâties)	206
b. Bina Vergisi (Taxe foncière sur les propriétés bâties)	208
c. Konut Vergisi (Taxe d’Habitation).....	211
d. Taşınmaz Varlık Vergisi (Impôt sur la fortune immobilière)	217
2. Reformu Tetikleyen Süreç: E. Macron’un Seçim Vaadi	219
3. Reform Evresi Yapısal Dönüşüm: Yeni Sistem	220

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE EMLAK VERGİSİ: MEVCUT DURUM VE YENİ BİR TASARIM İÇİN ÖNERİLER

§10. TEORİDE VE UYGULAMADA EMLAK VERGİSİ.....	225
I. Emlak Vergisinin Kurucu Unsurları.....	226
1. Bina Vergisi.....	227
a. Vergiyi Doğuran Olay.....	227
b. Verginin Konusu.....	228
c. Verginin Yükümlüsü.....	231
aa. Malik.....	232
bb. İntifa Hakkı Sahibi.....	232
cc. Malik Gibi Tasarruf Eden.....	234
d. Verginin Matrahı	236
aa. Matrah Ölçütü: Vergi Değeri.....	236
bb. Matrahın Tespiti: Bina Vergi Değerinin Takdiri.....	239
e. Verginin Oranı	241

aa. Genel Kural: Sabit Oran.....	241
bb. İstisna: İndirimli (Sıfır Oranlı) Vergi Oranı.....	242
aaa. Uygulanma Koşulları	242
aaaa. Binaya İlişkin Koşullar	244
bbbb. Yükümlüye İlişkin Koşullar	247
bbb.Uygulamada Karşılaşılan Bazı Sorunlar	250
f. Vergi Kolaylıkları.....	253
aa. Muafiyetler.....	253
aaa. Daimi Muafiyetler	253
bbb.Geçici Muafiyetler.....	257
bb. İstisnalar	261
2. Arazi Vergisi.....	262
a. Vergiyi Doğuran Olay.....	262
b. Verginin Konusu.....	262
aa. Arazi.....	262
bb. Arsa	263
c. Verginin Yükümlüsü.....	265
aa. Malik.....	266
bb. İntifa Hakkı Sahibi.....	266
cc. Malik Gibi Tasarruf Edenler	267
d. Verginin Matrahı	267
aa. Matrah Ölçütü: Vergi Değeri.....	267
bb. Matrahın Tespiti: Arsa ve Arazi Takdir Komisyonları Kararları.....	270
aaa. Takdir Komisyonlarının Yapısı ve Oluşumu	270
bbb.Takdir Komisyonu Kararlarının Hukuki Niteliği	272
ccc. Takdir Komisyonlarının Değer Takdir Süreci.....	275
e. Verginin Oranı.....	280
aa. Arazi Vergisi Oranı.....	280
bb. Arsa Vergisi Oranı	281

f. Vergi Kolaylıkları.....	281
aa. Muafiyetler.....	281
aaa. Daimi Muafiyetler.....	281
bbb. Geçici Muafiyetler.....	283
bb. İstisnalar	284
II. Vergilendirme İşlemleri.....	284
1. Yükümlülüğün Başlaması ve Sona Ermesi	284
a. Bina Vergisi	285
aa. Yükümlülüğün Başlaması.....	285
bb. Yükümlülüğün Sona Ermesi	289
b. Arazi Vergisi.....	290
aa. Yükümlülüğün Başlaması.....	290
bb. Yükümlülüğün Sona Ermesi	293
2. Verginin Tarhı ve Tahakkuku	294
a. Bina Vergisi	295
b. Arazi Vergisi.....	297
3. Verginin Tahsili	299
III. Vergi Güvenlik Önlemleri.....	301
a. Emlak Vergisinde Sorumluluk Kurumu.....	304
b. Emlak Vergisinde Zamanaşımı	307
§11. HAK VE İLKE SARMALINDA EMLAK VERGİSİ:	
SORUNLAR/SAPTAMALAR.....	312
I. Mülkiyet Hakkı v. Emlak Vergisi.....	312
1. Kamulaştırma Sürecinde Cezalı Emlak Vergisi Tarhı..	313
2. Tasarrufu Kısıtlanan Taşınmazlar Üzerindeki Emlak Vergisi.....	321
II. Mahkemeye Erişim Hakkı v. Emlak Vergisi	329
1. Takdir Komisyonu Kararlarına Karşı Dava Açılması...	329
2. Davanın Konusuz Kalması Sorunu: EVK Geçici 23. Madde	339
III. Vergide Yasallık İlkesi v. Emlak Vergisi.....	343

1. Cumhurbaşkanına Tanınan Yetkiler	345
2. Hazine ve Maliye Bakanlığına Tanınan Yetkiler	357
3. Yerel Yönetimlere Tanınan Yetkiler	359
IV. Vergide Eşitlik İlkesi v. Emlak Vergisi	365
1. Vergi Matrahından Kaynaklı Eşitsizlikler	366
2. Vergi Oranından Kaynaklı Eşitsizlikler	370
3. Vergi Kolaylıklarından Kaynaklı Eşitsizlikler	372
§12. YENİ BİR EMLAK VERGİSİ TASARIMI	377
I. Tasarım Parametreleri	377
1. Vergi Matrahı	377
2. Vergi Oranı	380
3. Vergi Kolaylıkları	381
II. Uygulama Parametreleri	382
1. İdari ve Teknik Alt Yapıyı Oluşturma	382
a. Değerlemede Vergi Haritalarının ve Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Kullanılması	383
b. Hukuki Kadastrodan Çok Amaçlı Kadastroya Geçiş	388
c. Değerlemede Yeni Yöntem: Toplu Değerleme	398
2. Geçiş Dönemindeki Sorunları Azaltma	402

BEŞİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE DEĞERLİ KONUT VERGİSİ: MEVCUT DURUM VE YENİ BİR TASARIM İÇİN ÖNERİLER

§13. TEORİDE VE UYGULAMADA DEĞERLİ KONUT VERGİSİ	405
I. Değerli Konut Vergisinin Kurucu Unsurları	405
1. Vergiyi Doğuran Olay	406
2. Verginin Konusu	407
3. Verginin Yükümlüsü	409

---

4. Verginin Matrahı.....	410
5. Verginin Oranı.....	413
6. Vergi Kolaylıkları.....	416
II. Vergilendirme İşlemleri.....	419
1. Yükümlülüğün Başlaması ve Sona Ermesi.....	419
2. Verginin Tarhı ve Tahakkuku.....	420
3. Verginin Tahsili.....	422
III. Vergi Güvenlik Önlemleri.....	423
§14. HAK VE İLKE SARMALINDA DEĞERLİ KONUT	
VERGİSİ: SORUNLAR/SAPTAMALAR.....	425
1. Mülkiyet Hakkı v. Değerli Konut Vergisi.....	425
2. Vergide Yasallık İlkesi v. Değerli Konut Vergisi.....	431
3. Vergide Eşitlik İlkesi v. Değerli Konut Vergisi.....	436
§15. YENİ BİR DEĞERLİ TAŞINMAZ VERGİSİ TASARIMI... 440	
I. Tasarım Parametreleri.....	440
1. Verginin Konusu.....	441
2. Verginin Matrahı.....	442
3. Verginin Oranı.....	442
II. Uygulama Parametreleri.....	442
§ 16. SONUÇ.....	445
KAYNAKÇA.....	451